

# BEELDKWALITEITCRITERIA GROENE ZOOM

## Algemeen

### *Doel*

In dit document worden richtlijnen beschreven voor de vormgeving van de bebouwing en de openbare ruimte in het stedenbouwkundig plan “Groene Zoom”. Dit document geeft een ruimtelijk kader op basis waarvan architecten de woningen in het plan kunnen gaan ontwerpen. Daarnaast geeft het dit document criteria waaraan de welstandscommissie deze bouwplannen kan toetsen.

### *Sfeer*

De Groene Zoom zal worden getransformeerd in een aantrekkelijk vormgegeven stedelijk uitloopgebied tussen Ermelo en Harderwijk, waarbij het groene karakter overheerst en waarin rode elementen op een verantwoorde manier worden ingepast binnen dit groene kader. Voor het plan “de Groene Zoom” is het landelijke karakter het leidende thema. In het gebied ten westen van de koolbaan is ruimte om op verschillende plekken waar reeds bebouwing aanwezig is nieuw ‘rood’ toe te voegen. Deze geclusterde bebouwing zal worden omringd door groene ruimte die recreatief kan worden gebruikt. Al deze clusters van bebouwing worden met elkaar verbonden via een langzaamverkeersroute.

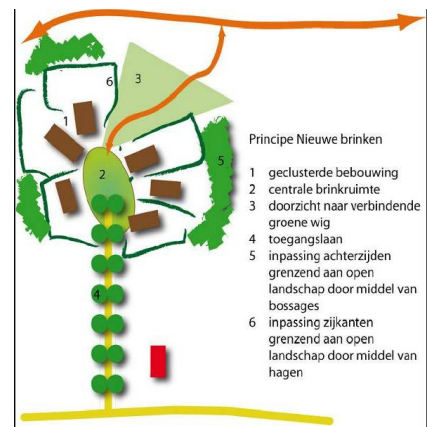
### *Deelgebieden*

Het plangebied zal in enkele deelgebieden worden opgedeeld die onderling licht afwijken qua architectuur. Elk deelgebied is zeer herkenbaar door een eigen stijl. De straten en pleinen in de deelgebieden vormen elk een sterk ruimtelijk geheel.

### *Deelaspect – woningen*



Woningen zullen uitsluitend gebouwd kunnen worden in het deel ten westen van de Kolbaan tenzij het gaat om een bedrijfswoning. De te realiseren woningen worden in principe in een brink-achtige setting gesitueerd waarbij de bouwvlakken om de brink liggen. De woningen liggen hierbij geclusterd rond een centrale brink. Deze brink heeft rechtstreeks verbinding met het gebied door de langzaam verkeersroute die van oost naar west het plangebied doorkruist of wordt daarmee verbonden door voetpaden (kerkepaden). Voor bewoners wordt de brink ontsloten door een laanstructuur met beplanting (liefst bestaand). De achterzijde van de woningen hebben vrij zicht op het open gebied maar daarvan gescheiden door een houtwalstructuur. De woningen moeten een landelijk karakter uitstralen.

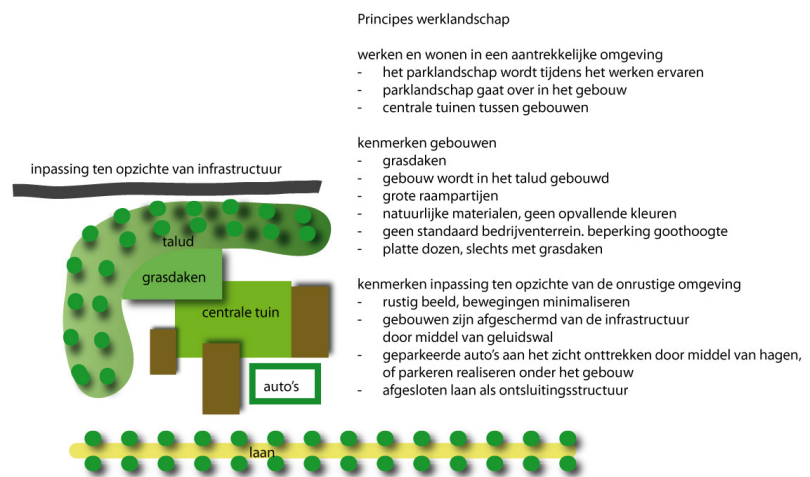


De voornaamste karakteristiek van het plan “de Groene Zoom” zit in het gekozen bouwtype. Er wordt aangesloten bij de karakteristieken en de kenmerken van de ‘oude’ agrarische bebouwing. Er waren ruime erven met grote volumes en lage goothoogten. De ruimte tussen de woningen krijgt een open en ruim karakter. Door te variëren met de richting van de bouwblokken en met de ligging van de rooilijn ontstaat een afwisselend en speels straatbeeld. Het straatbeeld is erg divers door het inspringen van de rooilijn. De grondgebonden woningen bestaan uit een bouwlaag met een kap (goothoogte 3,5 meter, nokhoogte 9 meter). Zorgconcepten kunnen bestaan uit maximaal 2 bouwlagen met een kap (goothoogte 6 meter, nokhoogte 11 meter). De woningen staan minimaal 6 meter achter de voorgevelrooilijn. Verder dient er aan weerszijden van de zijdelingse perceelsgrens een vrije ruimte te zijn van 3 meter. Binnen deze enveloppe kan de woning vrij gepositioneerd worden. De woningen hebben een eenvoudig rechthoekig volume. Samengestelde woningen (L-vorm, T-vorm) zijn niet toegestaan.

In de architectuur dient aansluiting te worden gezocht bij kenmerken van traditionele architectuur die vaak in een landelijke omgeving wordt aangetroffen. Het kleur- en materiaalgebruik dient eveneens aan te sluiten bij het landelijke karakter (hout in gevels, natuurlijke kleuren). De gevels zijn opgetrokken uit baksteen in gedekte aarden tinten en het dak is belegd met dakpannen (gesmoord of rood gebakken) of riet. Het gebruik van (semi)geglazuurde dakpannen is niet toegestaan. De erfbeplanting speelt een belangrijke rol in het beeld langs de weg. Ruime erven met een groene inrichting worden omgeven door opgaande haagbeplanting (houtsingels).

### *Deelaspect – werklandschap*

Het werken in een aantrekkelijk landschap kan tot uiting komen in deze zone. De gebouwen en de beplanting voegen een landschapstype toe door de wijze waarop ze op het maaiveld staan en waarop het maaiveld over de gebouwen heen loopt. Door een beperking aan het bebouwingspercentage van het gebied en door de toevoeging van opgaande beplanting krijgt het gebied een overheersend groen karakter. Het ten zuiden van het gebied gelegen bedrijventerrein wordt door de nieuwe beplanting en de ingepaste bebouwing in het terrein afgeschermd. De op het werklandschap gerichte werkruimten zorgen voor een aantrekkelijk werkklimaat. Infrastructurele voorzieningen en parkeervoorzieningen worden geïntegreerd in het gebouw of in de tuin en vormen zeer ondergeschikte elementen in het landschap.



### *Deelaspect – scharnierpunten*

Op de scharnierpunten worden bijzondere functies voorzien die een spilfunctie kunnen vervullen. Het architectuurbeeld dat hier nagestreefd wordt sluit direct aan op de karakteristiek van de ‘Veluwe’ agrarische bebouwing die ook voorzien is bij de Nieuwe brinken.



### *Deelaspect – openbare ruimte*



Het landschap moet zoveel mogelijk intact worden gehouden waarbij oude (ongebruikte) agrarische bebouwing wordt afgebroken. De open ruimte wordt grotendeels behouden en toegankelijk gemaakt. Door de openheid onderscheidt het gebied zich van de bebouwde kom van Drielanden en de gesloten bosgebieden van Ermelo. De wijze waarop recreatiefuncties een plek krijgen wordt niet specifiek bepaald. Natuurbeleving en extensief gebruik spelen een grote rol in het gebied. Inpassing van aangrenzende functie is van groot belang voor de ‘natuurbeleving’ in het gebied. Het betreft met name extensieve gebruik van het terrein als trapveld, vliegveld, natuur, extensieve begrazing. Nieuwe lanen, erfbeplanting, bossages en hagen versterken de landschappelijke structuur. De verbindende langzaam verkeer route kan worden gerealiseerd in de vorm van een zandweg deels voorzien van een geasfalteerde strook ten behoeve van de fietsers of door schelpenpadjes.



Het geheel dient een dorps karakter te krijgen. Kenmerk is dat er alleen een rijbaan aanwezig is waar al het verkeer een plek krijgt. De wegen zijn uitgevoerd in gebakken klinkers. Daarnaast worden er langs de toegangswegen groenstroken aangelegd waarin eikenbomen worden geplant. Op deze wijze ontstaat het gewenste beeld van toegangslanen.



### *Huizen op straathoeken*

Veel aandacht moet worden gegeven aan de vormgeving van huizen op straathoeken. Zijgevels die grenzen aan een straat moeten worden vormgegeven als een aantrekkelijke straatgevel met tenminste een raamopening (bij voorkeur ook een voordeur of meerdere ramen). Zeker langs belangrijke dwarsstraten onderscheidt de vormgeving van de hoekhuizen zich van de andere huizen in dezelfde straat door vorm, maat, kleur en/of architectonisch accent. Bij (half) vrijstaande woningen op straathoeken worden garages niet aan de zijde van de straathoek gesitueerd, maar aan de andere zijde naast de woning. De losstaande garages worden in dezelfde architectuur als de woning ontworpen.



### *Landschappelijke inpasbaarheid en ruimtelijke kwaliteit*

De erfbeplanting schakelt de ruimtes waar het erf uit bestaat aan elkaar tot een geheel en vormt de grens met het omringende landschap. Een erfbeplanting kan uit allerlei elementen bestaan en daarom vele verschillende gezichten tonen: geschoren hagen, wilde hagen, houtwallen of singels, bosjes, boomrijen, knotbomen.

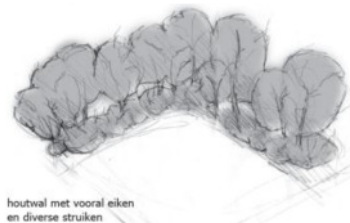
Deze "groene wanden" hoeven niet altijd massief en potdicht te zijn: een erfbeplanting hoeft niet te verbergen. Zoals elk gebouw iets van zijn inhoud hoort prijs te geven is het bij een erfbeplanting absoluut in orde om te laten zien wat zich op het erf afspeelt. Voor de beleving van de erfbezitters is de balans tussen beschutting enerzijds en contact met de omgeving anderzijds daarbij natuurlijk van groot belang.

**Beken:** sleedoorn, els, wilg



**Houtwallen en -singels:** eik, berk, Gelderse roos, zoete kers, lijsterbes

- de rekenbreedte voor een houtwal is 5m.
- de rekenbreedte voor een houtsingel is 3m.



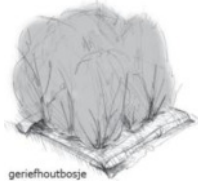
**Erfranden:** eik, berk, Gelderse roos, zoete kers, lijsterbes, meidoorn, hazelaar, veldesdoorn, hondsroos, vuilboom, hulst



**Wegen en erftoegangswegen:** eik



**Bosblokken:** eik als hoofdsoort



**Boomweides:** eikengaarde of hoogstamfruit als appel, peer, pruim, kers of oude fruitrassen.

## **Criteria woongebieden**

### **Situering**

- Het wisselende bebouwingbeeld van herkenbare individuele panden wordt in stand gehouden Door met de richting van de bouwblokken en met de ligging van de rooilijn te variëren ontstaat een afwisselend en speels straatbeeld;
- Panden zijn gericht naar de openbare ruimte;
- Zijgevels die duidelijk zichtbaar zijn vanaf de openbare weg zijn als voorgevel behandeld.

### **Massa en vorm**

- Met de nieuw te bouwen woningen wordt aangesloten bij de karakteristieken en de kenmerken van de 'oude' agrarische bebouwing, de inpassing van massa en vorm tussen de bestaande bebouwing is zorgvuldig;
- De eventuele rijenwoningen worden ontworpen met de verschijningsvorm van één (boerderij)woning waarbij extra aandacht wordt besteed aan de hoekwoningen.
- De woningen krijgen een forse kap, die bij voorkeur aan de zijkant van de woning doorloopt;
- De ruimte tussen de woningen wordt krijgt een open en ruim karakter.
- Van belang is een evenwicht tussen enerzijds het inpassen in de omgeving, en anderzijds een individuele uitstraling;
- Bij panden die een stedenbouwkundig geheel vormen, blijven toevoegingen per pand ondergeschikt aan de hoofdstructuur en de ritmiek van het geheel;

### **Gevels**

- In het plan komen veelvuldig woningen met een lage goothoogte voor;
- Door te "spelen" met de goothoogte en de kapvorm ontstaat een afwisselend gevelbeeld;
- De gevelindeling mag een eigentijds karakter krijgen.

### **Materiaalgebruik**

- Materiaalgebruik wordt afgestemd op het karakter van het historisch dorpsgebied;
- Er wordt gebruik gemaakt van natuurlijke materialen of hieraan gelijkwaardige producten;
- In hoofdzaak baksteen en (gebakken) dakpannen (of riet) toepassen. Op sommige plaatsen kan hout of stucwerk in de gevel verwerkt worden.
- Het dak is belegd met dakpannen (gesmoord of rood gebakken) of riet. Het gebruik van (semi)geglazuurde dakpannen is niet toegestaan;

### **Kleurgebruik**

- Voor de hoofdmaterialen wordt uitgegaan van aardkleuren, in combinatie met antracietgrijze / rode dakpannen of riet;
- Kleuren van dakpannen en metselwerk zijn op elkaar afgestemd.

### **Afwerking erven**

- Bij voorkeur houtsingels toepassen, al dan niet voorzien van open (en donker geschilderd) sierhek;
- Gebouwde erfafscheidingen vormgeven in samenhang met de architectuur en hoofdmateriaalkeuze van het pand;
- Zijerven grenzend aan openbare ruimte: als voorerf behandelen;
- Achtererven in zicht van de openbare ruimte: erfafscheidingen niet hoger dan 2 meter. Bij voorkeur worden houtsingels toegepast, al dan niet voorzien van open en donker geschilderd hekwerk.

## **Criteria werklandschap**

### **Situering**

- Het wisselende bebouwingbeeld van herkenbare individuele panden wordt in stand gehouden;
- Panden zijn gericht naar de openbare ruimte;
- Zijgevels die duidelijk zichtbaar zijn vanaf de openbare weg zijn als voorgevel behandeld (alzijdig).

### **Massa en vorm**

- De panden bestaan uit maximaal 2 bouwlagen zonder kap;
- De open ruimte tussen de panden krijgt groen en ruim karakter.
- Van belang is een evenwicht tussen enerzijds het inpassen in de omgeving, en anderzijds een individuele uitstraling;
- Bij panden die een stedenbouwkundig geheel vormen, blijven toevoegingen per pand ondergeschikt aan de hoofdstructuur en de ritmiek van het geheel;

### **Gevels**

- De gevelindeling mag een eigentijds karakter krijgen.
- Aandacht voor de 5<sup>e</sup> gevel. Eventuele technische ruimtes op het dak zijn geïntegreerd in het ontwerp;

### **Materiaalgebruik**

- Materiaalgebruik wordt afgestemd op het karakter van het gebied;
- Er wordt gebruik gemaakt baksteen, beton, glas, aluminium, staal, strekkenmetaal en hout;

### **Kleurgebruik**

- Voor de hoofdmaterialen wordt uitgegaan van lichte kleuren;

### **Afwerking erven**

- Bij voorkeur houtsingels toepassen, al dan niet voorzien van open (en donker geschilderd) sierhek;
- Gebouwde erfafscheidingen vormgeven in samenhang met de architectuur en hoofdmateriaalkeuze van het pand;
- Zijerven grenzend aan openbare ruimte: als voorerf behandelen;
- Achtererven in zicht van de openbare ruimte: erfafscheidingen niet hoger dan 2 meter. Bij voorkeur worden houtsingels toegepast, al dan niet voorzien van open en donker geschilderd hekwerk.